

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА – ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ ЗА 2017. ГОДИНУ

Заштита и документација

У сарадњи са Српским археолошким друштвом успешно је реализовано предавање у оквиру пројекта САД *Подизање свести о значају археолошког наслеђа*, који финансира Министарство културе и информисања Републике Србије. У Великој сали општине Петровац на Млави, у 11 сати у четвртак 28.09.2017. године, председник САД др Адам Н. Црнобрња одржао је предавање у два дела *Процес рада у археологији – на примеру неолитског насеља Црквине-Стублине* и *Законска регулатива и могућности деловања локалне самоуправе*. Кустос Завичајног музеја Јасмина Живковић је укратко упознала присутне о археолошком наслеђу на територији петровачке Општине и који су проблеми угрожености археолошких локалитета.

У оквиру пројекта Народног музеја у Београду *Археометалургија винчанске културе: Беловоде*, којим је – до одласка у пензију – до 2015. године, руководио мр Душко Шљивар – музејски саветник Народног музеја у Београду, а којим од 2016. године руководи др Вера Богосављевић Петровић, музејски саветник Народног музеја у Београду, настављен је рад на обради керамичког материјала у просторијама привременог депоа Завичајног музеја који се налази у згради Старе основне школе у Петровцу на Млави. Током јула и августа до половине септембра са сарадницима на пројекту, колегиницама Маријом Свилар, Далиборком Матић и колегом Душком Шљиваром настављен је рад на статистичко-типолошкој обради керамичког материјала са ранијих археолошких истраживања на Беловодама: прошле године започета је обрада керамичког материјала из сонде XVII (2011-2013), која је сада настављена и обрађена до 19. откопног слоја. У ексел базу унето је 3780 керамичких посуда и њихових фрагмената (укупно 6280) и издвојено је још 275 типичних фрагмената за инвентар (укупно 375).

Упоредо са радом на обради керамичког материјала (дефинисање функционалних класа, издвајање инвентара, издвајање фрагмената за даље анализе, документовање података у ексел бази, затим сигнирање и паковање студијског материјала, инвентарисаних предмета и посуда за рестаурацију) радило се и на превентивној конзервацији и реконструкцији керамичких посуда. Упоредо је рађено и на употпуњавању теренске документације која се односи на досадашња истраживања на Беловодама (1994-2015). Наиме, три кампање су рађене са партнерима из Велике Британије (Универзитетски колеџ Лондон и Универзитет Кардиф у Кардифу) тако да та документација још није употпуњена.

Превентивна заштита је током 2017. године обављана и путем скенирања фотографског и другог документарног материјала који су многобројни сарадници ЗМП доносили у Музеј на увид и документарисање.

Крајем године ЗМП је обавештен да је традиционално влашко јело *жмаре* ушло у **Национални регистар нематеријалног наслеђа Србије** Завичајни музеј је 2015/16.

учествовао, као партнер у пројекту „Буђење свести о националној припадности и култури Влаха са фокусом на младе“, у оквиру међународног пројекта који је финасиран од Европске уније, а имплементиран од стране Савета Европе, *Promoting human right and Minority protection in South-East Europe*, у оквиру којег су *жмаре*, као аутентично влашко национално јело са ове територије, номиновано за категоризацију – нематеријално културно добро. Одлуком надлежне Комисије формално је завршен процес регистрације јела *жмаре*. Документарни материјал настао приликом истраживања у оквиру поменутог Пројекта и преточен у документарни филм о припреми овог јела, као аутентичне нематеријалне културне баштине карактеристичне за простор петровачке општине, битно је допринео овом резултату и остао као ресурс који ће Музеј моћи да користи приликом даљих истраживања, заштите и презентације.

Директор Завичајног музеја Жаклина Перић уговорила је састанак са Сањом Грујичић-Цупаћ саветником за музејску делатност при Министарству културе и информисања, на којем су присуствовали и заменик председника општине Петровац на Млави Горан Ристић и правник Општинске управе Дејан Станојевић, поводом регистрације Завичајног музеја код надлежног министарства. Као једини услов истакнуто је обезбеђивање просторије за конзерваторску радионицу са запосленим конзерватором и правником.

Музејске збирке су ове године увећане поклоном и откупом.

1. **Ликовна збирка.** Обогаћена је искључиво путем поклона. Укупно **12 радова**, од којих је један (Горан Катић) остављен Завичајном музеју након реализације изложбе „Горан Катић - цртежи“, један (Миладин Мића Адамовић) остављен након реализације изложбе „Еротикорн“, а осталих 10 радова по завршетку ликовне колоније.

2. **Етнолошка збирка.** Обогаћена је путем откупа. Путем откупа набављено је укупно **9 предмета**, од тога 4 предмета од Моравке Дајић, а 5 предмета откупљена су од Волице Микшић.

3. **Историјска збирка.** Обогаћена је путем откупа и поклона. Путем откупа набављено је укупно **18 предмета** (комплет фудб. значки од Милана Илића) и **54 докумената**. Од Радета Обрадовића откупљено је 23 документа и од Волице Микшић 31. Путем поклона набављено је укупно **78 докумената** и **12 предмета** (ловачка пушка од Миодрага Здравковића, 4 фудб. заставе и 5 фудб. значке од Милана Илића и 2 фудб. значке од Наума Лазаревића). Раде Обрадовић поклонио је 1 документ, Волица Микшић 26, Владислав Макиш 39 и Радослав Московлић 4.

Изложбена делатност

Током 2017. године Завичајни музеј реализовао је десет тематских изложби у сопственом галеријском простору из области историје, историје уметности, археологије и природних наука, једну на градском тргу, остварено је гостовање једне изложбе из археолошке збирке у Завичајном музеју Јагодина и суделовао је као један од партнера у организацији манифестације “Рокеријада”.

Од **17.02.2017.** до **11.03.2017.** године реализована је изложба „**Омаж Зорану Богићевићу**“, уметничко-документарна изложба, аутора Милице Илић кустоса Завичајног музеја – Петровац на Млави, посвећена лику и стваралаштву Зорана

Богићевића, као глумца, сликара и писца. Изложба је настала у сарадњи Завичајног музеја, Удружења ликовних уметника Петровца, Библиотеке „Ђура Јакшић“ и Културно-просветног центра у Петровцу на Млави.

Од **28.02.2017.** до **19.03.2017.** године путујућа изложба Завичајног музеја - Петровац на Млави **„Беловоде, локалитет винчанске културе – археолошке илустрације Славице Марковић“** групе аутора: мр Душка Шљивара, археолога Народног музеја у Београду, руководиоца пројекта „Археометалургија винчанске културе: Беловоде“, Јасмине Живковић, археолога, кустоса Завичајног музеја Петровац на Млави и Славице Марковић, сликарке из Београда, гостовала је у **Завичајном музеју Јагодина.**

Од **17.03.2017.** до **13.04.2017.** године у Галерији Завичајног музеја била је актуелна археолошка изложба **„Средњовековни накит“** из збирки **Народног музеја Крагујевац**, аутора Игора Ђуровића, кустоса археолога.

Успешна сарадња је настављена и током 2017. године са **Уметничком галеријом „Надежда Петровић“ Чачак** реализовањем ликовне изложбе **„Пјер Крижанић – цртежи и карикатуре“** из Збирке ове Галерије. Изложба је уприличена поводом манифестације „Стрип, 9. трип“ која се одржава по четврти пут у сећање на лик и дело Божицара Боже Веселиновића, чувеног илустратора и стрип цртача 70-их и 80-их година двадесетог века, чији се легат чува у Завичајном музеју - Петровац на Млави. Аутор изложбе је кустос историчар уметности Уметничке галерије „Надежда Петровић“ Чачак, Марија Радисавчевић Раковић, а изложба је била актуелна у Галерији Завичајног музеја од **18.04.2017.** године до **18.05.2017.**

Републичка манифестација **„Музеји Србије 10 дана од 10 до 10“** која је трајала од **11.05. 2017.** до **20.05.2017.** године обележена је низом активности. Осим гостујуће изложбе **„Пјер Крижанић – цртежи и карикатуре“**, организоване су радионице са децом предшколског и школског узраста. У сарадњи са Народном библиотеком „Ђура Јакшић“ организована је промоција издања **„Стрип-стрип / Црно на бело 2“** и отварање **изложбе стрип цртежа Спасоја Кулаузова.** Радионица **„Како цртамо стрип / зашто цртамо стрип“** организована је у Галерији Завичајног музеја, на којој је Спасоје Кулаузов заинтересованима говорио о стрипу, како настаје стрип и показивао своју технику рада на стрипу. **Међународни дан музеја** обележен је **презентацијом Уметничке галерије „Надежда Петровић“ Чачак**, у Народној библиотеци „Ђура Јакшић“, коју је водила Мирјана Рацковић, кустос и музејски саветник.

За **Европску ноћ музеја 20.05.2017.** у Галерији Завичајног музеја отворена је документарна изложба **„Женска радничка школа у Петровцу на Млави“** аутора Милана Јенића, кустоса Завичајног музеја Петровац, и Слободана Данка Селинкића, архитекте и професора, на основу чије је документације настала изложба. Изложба је трајала до **20.06.2017.**

Завичајни музеј Петровац на Млави је на **Међународни дан музеја 18.05.2017.** године добио признање **„Музеј за 10“**, за програм реализован током 2016. године у оквиру манифестације „Музеји Србије 10 дана од 10 до 10“, које додељује Оснивачки одбор Музеја Србије.

Од **26.06.2017.** до **05.08.2017.** године у Галерији Завичајног музеја била је актуелна изложба документарног типа **„Фудбал у Петровцу на Млави до 1980-их“** посвећена историји петровачког фудбала, настала у сарадњи са Спортским савезом Петровца на Млави, аутора Милана Јенића и Дарка Стокића, кустоса петровачког музеја.

Од **10.08.2017.** до **30.08.2017.** године у оквиру програма манифестације „Радионица за добре духове“ приређена је самостална ликовна изложба **„Горан Катић – цртежи“**, аутора Дарка Стокића, кустоса историчара уметности.

18. Међународна смотра археолошког филма одржана је од **14.08.2017.** до **18.08.2017.** године у Завичајном музеју, у сарадњи са **Народним музејом Београд.** Посетиоци су имали прилике да погледају одабраних 11 документарних филмова из различитих историјских периода.

Завичајни музеј Петровац на Млави је учествовао на манифестацији „**Мед извор здравља**“ коју организује друштво пчелара „Млава“, одржаној **02.09.2017.** године на градском тргу, са документарном изложбом поводом **120 година од „Поклича млавских пчелара“.** Аутор изложбе је Милица Илић, кустос Завичајног музеја.

Ликовна колонија Петровац на Млави одржана је од **08.09.2017.** до **14.09.2017.** године када је отворена изложба уметничких радова насталих на овој колонији. Селектор ликовне колоније био је Властимир Николић, историчар уметности и сликар, а кустос колоније била је Милица Илић, историчар уметности. Учешће су узели петоро признатих уметника са домаће ликовне сцене, а свако од њих је поклонио по два рада, која су настала током колоније, за Ликовну збирку ЗМП. Изложба је за посетиоце била отворена до **26.09.2017.**

Завичајни музеј био је и један од партнера манифестације „**Рокеријада**“, која је први пут одржана у Петровцу, у организацији Удружења грађана „Фабрика“ и под покровитељством општине Петровац на Млави, током септембра месеца. Музеј је учествовао том приликом у организацији изложбе „Петровачки рок бендови 1966-2016“ која је током септембра била актуелна у галерији Средње школе „Младост“.

Од **29.09.2017.** до **01.11.2017.** године у Галерији Завичајног музеја била је актуелна изложба „**Кроз свет инсеката Србије**“ **Природњачког музеја Београд,** аутора Александра Стојановића и Мирослава Јовановића, којом је настављена више него успешна сарадња са овим музејом. У оквиру Дечије недеље Завичајни музеј су посетили ученици свих основних школа и предшколских установа са територије општине Петровац на Млави, као и средње школе „Младост“.

Од **03.11.2017.** до **15.12.2017.** године у Галерији Завичајног музеја реализована је самостална ликовна изложба слика Миће Адамовића „**erotyCorn**“, а аутор изложбе је Милица Илић, кустос Завичајног музеја.

Од **26.12.2017.** до **15.01.2018.** године у оквиру обележавања 65 година Одред извиђача „Млава“ и 14 година рада Галерије Завичајног музеја реализована је изложба фотографија Александра Јанковића под називом „**Лица са осмехом-ИЗВИЂАЧИ**“, које приказују активности Одред извиђача у последње 22 године. Аутор поставке изложбе је Милица Илић, Милан Јенић и Дарко Стокић, кустоси Завичајног музеја.

Посећеност свих изложби била је у домену очекиваног. Не рачунајући посећеност приликом отварања изложби, укупно је било 884 појединачне и 95 групних посета (око 2300). Дакле, не мање од 3150 збирно. Просечна посећеност једне тематске изложбе у Галерији Завичајног музеја броји 80 појединачних и око 9 групних посета, тј. око 289 посетилаца по изложби, односно не мање од 265 посетилаца на месечном нивоу.

Узимајући у обзир да на сваком отварању изложбе у просеку буде 50-ак посетилаца, да за отварање изложбе у оквиру „Ноћи музеја“ посећеност буде и дуплирана, онда је укупна посећеност за 2017. годину око 4000 посетилаца.

Педагошко-пропагандни рад

Сходно програму пословања и рада, као и други музеји у земљи и иностранству, и Завичајни музеј Петровац на Млави је формирао Педагошко-пропагандно одељење, које је 2013. године и статутарно формулисано.

Током 2017. године организовано је више групних, стручно вођених, посета музеју. Завичајни музеј – Петровац на Млави посетило је претходне године 80 групно организованих посета: основаца из свих основних школа са територије општине Петровац, средњошколаца из средње школе „Младост“, најмлађих посетиоца из дечјег вртића „Галеб“ из Петровца на Млави. Такође организоване су радионице са децом предшколског и основношколског узраста, на којој су деца учествовала у креирању завичајног појмовника и слагала пазл са карикатурама Пјера Крижанића.

Ученици I-1, I-2 и I-6 разреда средње школе „Младост“ имали су прилике да посете археолошки депо где их је кустос археолог Јасмина Живковић ближе упознала са археолошким локалитетом Беловоде.

У оквиру **јавног презентовања културне баштине општине** Петровац на Млави путем медија, активности Завичајног музеја су редовно испраћене путем локалних, регионалних и националних **(радио, тв и писаних) медија.**

Рад педагошко-пропагандног одељења Завичајног музеја Петровац на Млави огледа се и у праћењу и учествовању у раду **друштвених мрежа** - редовним ажурирањем сајта и фејсбука Музеја као главним видовима савремене комуникације.

Публиковање и издавачка делатност

Што се издавачке делатности тиче, штампани су пропратни флајери и каталози изложби које су организоване у Завичајном музеју током 2017. године.

Музејска библиотека

Путем поклона појединаца, размене са сродним установама и другим музејима библиотека Завичајног музеја обогаћена је претходне године за 42 наслова. Музејска библиотека сада броји укупно 1227 инвентарисаних библиографских јединица.

Одржавање просторија и опреме за рад

Пред крај 2017. године покренути су радови реновирања ентеријера Завичајног музеја. До краја године окренечене су канцеларије. Од опреме, купљени су 1 телевизор и 1 индукциони решо.

Директор
Завичајног музеја
Петровац на Млави

Жаклина Перић